

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – juli-augustus 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maanden juli en augustus.

1. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1.1. Raad Algemene Zaken bespreekt uitbreiding gekwalificeerde meerderheidsstemming in kader van Toekomstconferentie

Op 14 en 15 juli vond een informele Raad Algemene Zaken plaats. Op de agenda stond o.m. een werklunch over de opvolging van de aanbevelingen van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Een groot aantal lidstaten, waaronder België, was van mening dat het nu niet de tijd is om een Conventie op te starten en benadrukte het prioritaire karakter van de aanbevelingen die zonder verdragswijziging kunnen worden geïmplementeerd. De ministers wisselden daarnaast van gedachten over de invoering van besluitvorming in de Raad op basis van gekwalificeerde meerderheid (QMV) in plaats van unanimiteit. Een substantieel aantal lidstaten, waaronder België, is voorstander van het uitbreiden van besluitvorming middels QMV. De onderwerpen die geschikt worden geacht voor QMV-besluitvorming verschillen echter per lidstaat. België ziet mogelijkheden in beslissingen van de Raad over sancties. Een aantal, met name kleinere lidstaten heeft bezwaren tegen de uitbreiding van besluitvorming middels QMV. Het Tsjechisch Voorzitterschap concludeerde dat de discussie hierover zal worden voortgezet.

1.2. EU behaalt winst in drie handelsgeschillen en houdt constructief topoverleg met China

In juli kwam voor de Vlaamse farmaceuticasector goed nieuws uit Genève. Het tijdelijke beroepsorgaan van de Wereldhandelsorganisatie gaf de EU gelijk in een zaak omtrent discriminerende vereisten voor farmaceutische producten opgelegd door de Turkse autoriteiten. Het orgaan oordeelde dat de vereisten – waarbij bedrijven hun productie van bepaalde middelen naar Turkije moesten verplaatsen om in aanmerking te komen voor terugbetaling onder de Turkse sociale zekerheid – discriminerend waren en geen gezondheidsdoeleinden nastreefden. In de zaak omtrent vrijwaringsmaatregelen op bevroren kippendelen uit de EU, ingesteld door de Zuidelijk Afrikaanse Douane-unie, sprak een panel zich begin augustus eveneens uit in het voordeel van de EU. In het geschil tussen de EU en het VK over de potentieel discriminerende voorwaarden om in aanmerking te komen voor subsidies voor offshore windenergieprojecten, kwamen de twee partijen reeds in de consultatiefase binnen de WTO tot een gelijk – dit nadat het VK de relevante regels verduidelijkte door te stellen dat er geen minimumaandeel aan Britse onderdelen geëist wordt in de relevante projecten. Ten slotte vond op 19 juli ook de 9de economische en handelsdialoog op hoog niveau tussen de EU en China plaats. De dialoog ging vooral over mondiale economische uitdagingen, de verstoringen van de toeleveringsketens door de COVID-19-crisis en de gevolgen van de Russische invasie in Oekraïne, onder meer voor de voedsel-, energie- en financiële markten. De partijen bespraken tevens bilaterale handels- en investeringskwesties alsmede het intensiveren van de samenwerking op het gebied van financiële diensten.

1.3. Eurogroep bespreekt begrotingssituatie in eurozone en begrotingsbeleid voor 2023

De ministers van Financiën van de eurozone bespraken op 11 juli de macro-economische ontwikkelingen en beleidsuitdagingen in de eurozone in de huidige mondiale context. Het IMF leidde de discussie in en benadrukte de noodzaak dat de EU zich op verschillende scenario's voorbereidt, inclusief de volledige afsluiting van de gastoevoer. Verder wisselde de Eurogroep van gedachten over de begrotingssituatie in de eurozone en het begrotingsbeleid in 2023, op basis van aanbevelingen van de European Fiscal Board. De Eurogroep naam daarop een gemeenschappelijke verklaring aan over het begrotingsbeleid. In de huidige context acht de Eurogroep brede budgettaire stimuleringsmaatregelen niet passend en vindt ze de bescherming van de meest kwetsbaren prioritair. Maatregelen om kwetsbare groepen te beschermen moeten evenwel tijdelijk en gericht zijn, en niet leiden tot een verdere verhoging van de inflatie. Daarnaast blijft schuldhoudbaarheid belangrijk. Verder hield de Eurogroep zijn kwartaalbespreking over de invoering van een digitale euro, in opvolging van het werkplan dat daartoe in juli 2021 werd overeengekomen. De ministers waren het erover eens dat de uitgifte van een digitale euro geen afbreuk mag doen aan de

financiële stabiliteit, dat er inspanningen moeten worden gedaan om van de digitale euro een aantrekkelijk betaalmiddel te maken en dat de digitale munt het contante geld slechts zou aanvullen en niet vervangen.

1.4. Raad ECOFIN vindt akkoord over €1 miljard extra hulp voor Oekraïne

De Raad Economische en Financiële Zaken van 12 juli besprak opnieuw de economische en financiële gevolgen van de Russische oorlog tegen Oekraïne. Er werd besloten om 1 miljard euro buitengewone macro-financiële steun (MFA) toe te kennen aan Oekraïne bestaande uit concessionele leningen met een looptijd van gemiddeld 25 jaar. De Europese Commissie gaf daarnaast aan dat zij momenteel werkt aan een voorstel voor het tweede deel van de in totaal negen miljard euro MFA waartoe de EU zich geëngageerd heeft. De Commissie lichtte verder de stand van zaken van de tenuitvoerlegging van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht toe, waarna de ministers daarover van gedachten wisselden. In die bespreking kwam ook REPowerEU aan bod, waarover de onderhandelingen nog steeds lopen op niveau van de raads werkgroepen. Ook werden in het kader van het Europees Semester 2022 conclusies goedgekeurd over de diepgaande evaluaties in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden. Ten slotte nam de Raad de laatste drie vereiste wetgevende besluiten aan waardoor Kroatië op 1 januari 2023 de euro kan invoeren.

1.5. Ministers van Leefmilieu bespreken voorbereiding van nieuw globaal kader inzake biodiversiteit

De EU-ministers van Leefmilieu kwamen op 13 en 14 juli samen voor een informele vergadering. Eén van de hoofdpunten van de agenda betrof de voorbereiding van de samenkomst van de partijen (COP) van de VN-biodiversiteitsconventie, die later dit jaar in Montreal zal plaatsvinden. Tijdens deze COP zullen de partijen trachten een globaal kader (Global Biodiversity Framework – GBF) voor de periode na 2020 overeen te komen. De lidstaten, waaronder België, benadrukten de nood aan een ambitieus kader dat ook becijferde doelstellingen omvat, zoals het doel om 30% van de land- en zee-oppervlakte te beschermen. De ministers gaven ook aan dat de EU hiervoor het goede voorbeeld moet tonen. De positie van de EU voor de COP in Montreal zal verder worden uitgewerkt in de vorm van raadsconclusies die op de Raad Leefmilieu van 24 oktober zullen worden aangenomen.

1.6. Oorlog in Oekraïne en geopolitieke rol van de EU op agenda van Raad Buitenlandse Zaken

Op 18 juli stonden drie grote thema's op de agenda van de EU-Buitenlandministers. Eerst werd er stilgestaan bij de ernstige geopolitieke gevolgen van de Russische agressie tegen Oekraïne in andere delen van de wereld. De focus lag op het EU-actieplan om deze gevolgen te mitigeren, waarbij voedselzekerheid, energie, grondstoffen en de strijd tegen desinformatie centraal staan. De ministers bespraken ook het voorkomen van sanctie-omzeiling en mogelijke nieuwe sancties. De Raad stond verder stil bij de noodzaak om de relatie met Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC-regio) te versterken, waarbij men een EU-LAC-top in de tweede helft van 2023 beoogt. Daarnaast onderstreepten de ministers het belang van een ambitieus EU-extern digitaal beleid om de EU's geopolitieke rol verder uit te bouwen. Onder actuele kwesties werden ten slotte de volgende thema's besproken: de mogelijke organisatie van een Associatieraad met Israël, de ontwikkelingen in Tunesië naar aanloop van het referendum over de grondwet in juli en de situatie in Sri Lanka en de Democratische Republiek Congo.

1.7. Vlaanderen dringt aan op snelle goedkeuring van strategisch landbouwplan

Landbouwcommissaris Wojciechowski gaf tijdens de Raad Landbouw en Visserij op 18 juli een stand van zaken met betrekking tot het goedkeuringsproces van de GLB-strategische plannen die de lidstaten eerder dit jaar indienden voor goedkeuring door de Europese Commissie. Nagenoeg alle delegaties vroegen om dat

snel te laten verlopen om duidelijkheid te kunnen bieden aan de landbouwers. Ook voor Vlaanderen is het belangrijk om zo snel mogelijk het Vlaamse plan te laten goedkeuren en zo zekerheid te kunnen bieden aan de sector. De lidstaten vroegen ook meer duidelijkheid over de suggestie om afwijkingen te voorzien op bepaalde randvoorwaarden, maar de Commissie kon daar voorlopig nog niet meer informatie over geven. Verder erkende Commissaris Wojciechowski dat de oorlog in Oekraïne geleid heeft tot uitdagingen op vlak van voedselzekerheid, maar hij benadrukte dat ook klimaatopwarming die voedselzekerheid bedreigt.

1.8. Europese ministers wisselen van gedachten over verhogen van toegevoegde waarde van Europese industrie

De Europese ministers van Industrie en Interne Markt vergaderden op 20 juli. Tijdens de plenaire sessie vond een debat plaats over het verhogen van de toegevoegde waarde van de Europese industrie in alle regio's van de eengemaakte markt. De ministers bespraken de maatregelen die nodig zijn opdat de EU in staat zou zijn toekomstige uitdagingen aan te pakken en voordeel te halen uit de dubbele transitie (groen en digitaal). Voor Vlaanderen en België, net als voor de meeste andere lidstaten, zouden de regio's hun strategieën moeten opbouwen op basis van een 'slimme specialisatie'-aanpak. De Europese interne markt is de belangrijkste troef voor de industrie, maar het blijft nodig de bestaande belemmeringen weg te nemen, vooral in de dienstensector. België nam ook deel aan een workshop over bedrijven in achterblijvende innovatieregio's en over de dubbele transitie. Ondersteuning geven aan kmo's en het aantrekken en vasthouden van talent kwamen naar voren als twee belangrijke uitdagingen voor het welslagen van de groene en digitale transitie van de Europese economie.

1.9. Tsjechisch Voorzitterschap maakt prioriteit van synergiën in financiering voor onderzoek en innovatie

Op 22 juli hielden de Europese ministers van Onderzoek een debat over synergiën in financiering voor onderzoek en innovatie in Europa, wat één van de prioriteiten is van het Tsjechisch Voorzitterschap. De ministers bespraken hoe financiële middelen bij investeringen in onderzoek en innovatie doeltreffender gecombineerd kunnen worden om overlappingsen of mogelijke doublures te voorkomen. België kaartte aan dat er een meer strategische aanpak nodig is en dat procedurele belemmeringen een hinderpaal kunnen vormen. Om meer synergiën te bereiken is een versterkte dialoog met belanghebbenden van belang en zou een beheer per projectportefeuille kunnen bijdragen. Tijdens de bespreking werden ook voorbeelden van goede praktijken uit verschillende landen uitgewisseld. België verwees onder meer naar de eigen slimme-specialisatiestrategieën en stelde dat de eigen overheidsdiensten gestimuleerd worden om samen te werken en informatie over Europese financiering uit te wisselen, ongeacht de programma's, teneinde een groter aantal projectleiders te bereiken. De ministers wisselden tot slot van gedachten over het antwoord van de Europese Commissie en de lidstaten op de Russische militaire agressie in Oekraïne en de genomen maatregelen in het domein van onderzoek en innovatie.

1.10. Raad bereikt akkoord over Uniewijde reductie in gasverbruik, maar prijzen blijven hoog

Op 26 juli kwam de Raad Energie uitzonderlijk samen om de 'Save Gas for a Safe Winter'-Mededeling van de Europese Commissie, gepubliceerd op 20 juli, te bespreken. Hoogtepunt van de Buitengewone Raad was het politiek akkoord om 15% minder aardgas te verbruiken, eerst op vrijwillige basis, maar verplichtend wanneer de situatie op de aardgasmarkten significant verslechtert. De verordening werd in een recordtempo goedgekeurd, met Belgische steun, al was de tekst het resultaat van stevige onderhandelingen. Deze onderhandelingen vertaalden zich in een groot aantal uitzonderingen op de verplichting, waardoor alle lidstaten in meerdere of mindere mate van een uitzondering genieten. Ook België geniet van enkele (relatief beperkte) uitzonderingen. De verordening is van groot belang voor Vlaanderen, aangezien een significant deel van het aardgasverbruik in België zich in Vlaanderen situeert en enkele belangrijke economische sectoren, zoals de chemiesector, veel aardgas verbruiken. Bovendien exporteert Vlaanderen

veel goederen naar landen met een grote blootstelling aan Russisch gas, zoals Duitsland. Naast de fysieke bevoorradingszekerheid van aardgas zijn vandaag vooral de extreem hoge prijzen een acuut probleem voor Vlaanderen. Omwille van de aanwezigheid van aardgas-intensieve industrie in Vlaanderen, maar ook omwille van het feit dat aardgas een belangrijk onderdeel uitmaakt van de verwarmingsmix in de residentiële sector, vertalen de hoge prijzen zich vandaag al in vaak scherpe reducties in verbruik.

1.11. Wereldwijde impact van Russische agressie tegen Oekraïne centraal tijdens informele Raad Defensie en Buitenlandse Zaken

Op 29 en 30 augustus bespraken de EU-ministers van Defensie tijdens een informele bijeenkomst de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op de veiligheid van de EU-lidstaten en omliggende gebieden, in aanwezigheid van hoge functionarissen van de VN, de NAVO en het Europees Parlement. Daarnaast reflecteerden de ministers over de EU-defensie-investeringskloof. De discussie baseerde zich op een document dat medio mei aan de ministers in Brussel werd gepresenteerd en waarin zowel de huidige problemen als de toekomst worden beschreven. De laatste discussie betrof militaire steun van de EU aan Oekraïne, waarbij Oekraïens minister van Defensie Oleksii Reznikov de meest urgente militaire knelpunten in Oekraïne duidde. De gedachtewisseling over de wereldwijde veiligheidsgevolgen van de Russische invasie werd daags nadien tussen de EU-ministers van Buitenlandse Zaken verdergezet. De ministers bespraken daarbij ook eventuele verdere sancties tegen Rusland, zoals mogelijke restricties inzake visumverstrekking aan Russische staatsburgers. De ministers namen ook de Europese vooruitzichten voor Oekraïne, Moldavië en Georgië (het zogenaamde Associated Trio) in overweging en reflecteerden over de toekomst van het Oostelijk Partnerschap. Daarnaast bespraken de ministers de betrekkingen tussen de EU en Afrika, waar de EU onmiddellijke en langdurige hulp biedt als reactie op de Russische agressie. De discussie had onder meer betrekking op de toekomst van de EU-trainingsmisssie in Mali en andere EU-betrokkenheid in de regio, evenals het tegenaan van Russische desinformatie en het versterken van de contacten met Afrikaanse landen. In de marge van de vergadering werd er een informele lunch gehouden met de Moldavische, Georgische en Oekraïense ministers.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

In juli en augustus 2022 werd één voorstel van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelde volgend onderwerp:

- de intrekking van bepaalde vrijstellingen met betrekking tot verhitte tabaksproducten

2.2. Aangenomen richtlijnen

In juli en augustus 2022 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelde volgend onderwerp:

- het opnemen van nieuwe psychoactieve stoffen in de definitie van “drug”

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord” samengesteld.

A. Vlaams scorebord december 2022

Het Vlaams scorebord van december 2022 telt 11 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

B. Vlaams scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 4 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in juli en augustus 2022 nog maatregelen nemen in 22 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

9 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in juni 2022 betrokken in 19 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

14 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30 08 2021	30 09 2021	31. 10. 2021	30. 11. 2021	31. 12. 2021	31. 01. 202 2	28. 02. 202 2	31. 03. 202 2	30. 04. 202 2	31. 05. 202 2	30. 06. 202 2	31. 08. 202 2
Ingebrekestellingen	11	9	9	10	9	11	11	13	13	14	12	13
Met redenen omklede adviezen	6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	9	9
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	17	15	15	16	15	17	17	20	20	21	21	22

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management